

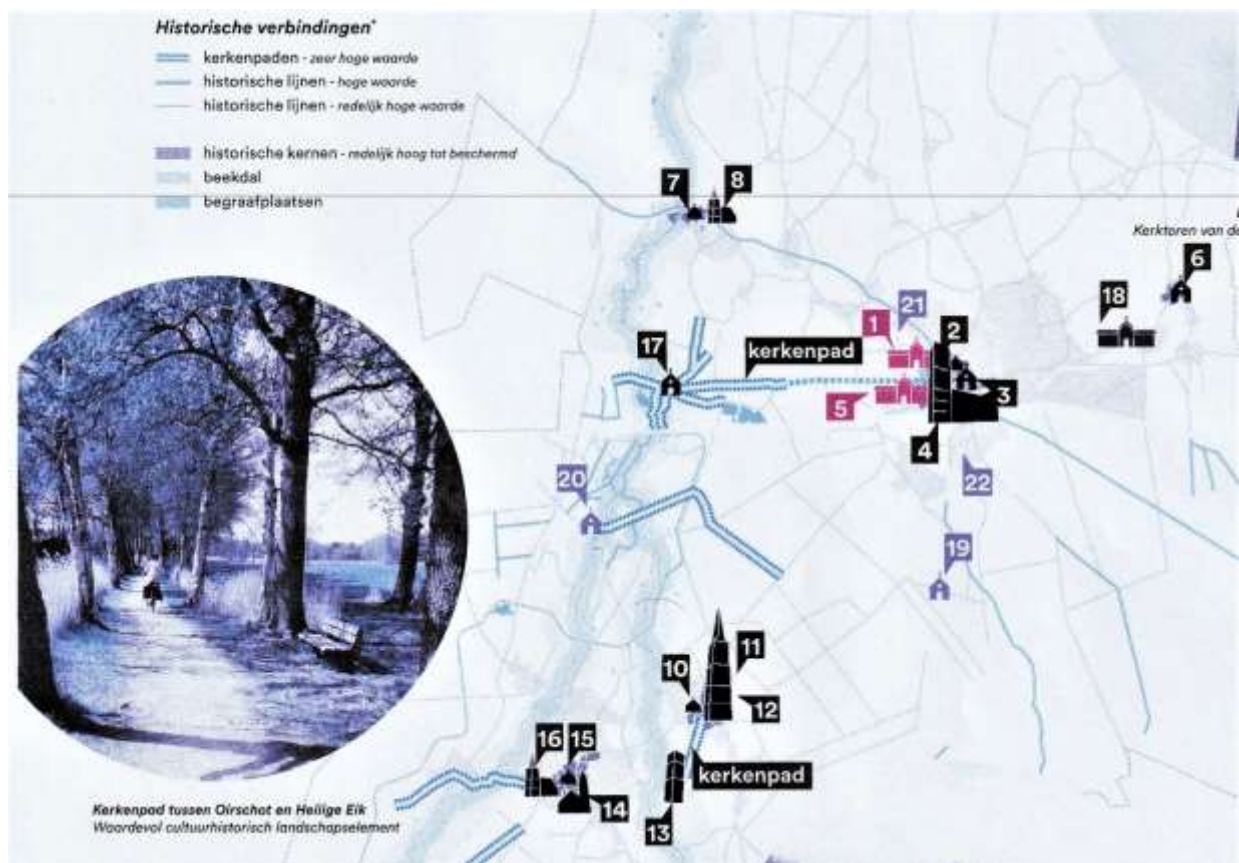
*Het kerkpad tussen Oirschot en Heilige Eik, een waardevol cultuurhistorisch landschapselement.
Bron: Gemeente Oirschot, 2020.*

Landschapskwaliteitskaart Oirschot 2020

Het kerkpad tussen Oirschot en Heilige Eik , een waardevol cultuurhistorisch landschapselement.

Citaten uit Landschapskwaliteitskaart Oirschot

Oirschot is een erfgoedgemeente en trots op haar historisch cultuurlandschappen. Het Oirschots erfgoed is verbonden met en voortgekomen uit het landschap. Waardevolle en unieke karakteristieken willen we behouden, waaronder het afwisselende en kleinschalige karakter van het landschap. Met een kwaliteitsimpuls van het landschap vergroot Oirschot de leefbaarheid en aantrekkelijkheid als woonplaats.

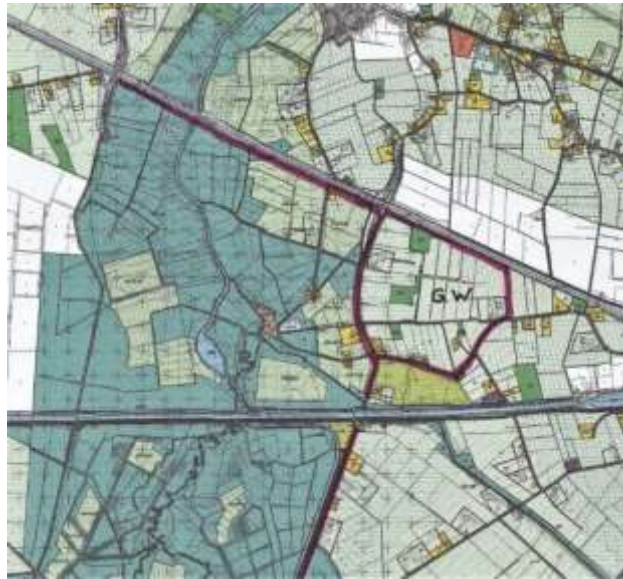
Kerkpad Oirschot-Heilige Eik

Verspreid in het buitengebied liggen verschillende monumentale boerderijen en boerderijenclusters, waarvan een aantal in historische akkercomplexen. Dit zijn de landschappelijke parels. Versterken van erfgoed en natuurontwikkeling kunnen hier samen gaan, bijvoorbeeld door deze gebieden en erfgoedlocaties aan elkaar te verbinden door cultuurhistorische zones te ontwikkelen. Bij het beschermde dorpsgezicht van kern Oirschot en het landgoed Baest met de Kapel van de Heilige Eik, kan een historisch kerkpad de basis vormen van een cultuurhistorische zone.

GROENEWOUDE CULTUURHISTORIE

Erfgoed, datgene wat wij uit het verleden aangereikt hebben gekregen met het doel iets mee te doen en door te geven aan de bewoners na ons.

HET GROENEWOUD

Het gebied Groenewoud, omhelst de straten Groenewoud, Proosbroekweg en de snelweg A8, is een bijzonder cultuurhistorisch gebied en is ontstaan en als zodanig ontwikkeld door ligging bij de kapel de Heilige Eik.

Kempenland 1794

Mooie en karakteristieke houten richtingsborden voeren u naar de H. Eik. Onder de talrijke heiligdommen van Maria in Noord Brabant is de kapel van Onze Lieve Vrouw van de Heilige Eik beslist een topper, vooral in de regio. Haar schilderachtige ligging, haar lieflijke legende en de godsvrucht van de talrijke pelgrims al vele eeuwen lang, maken haar tot een bekoorlijk oord. De Heilige Eik is een regionaal begrip geworden. Reeds vanaf de 17^e eeuw voeren de toenmalig beperkte zandpaden vanuit Oirschot, Spoordonk en Middelbeers naar de kapel H. Eik, zie Kempenland 1794.

Pelgrimsoord Heilige Eik

Kennelijk voorziet de devotie tot O. L. Vrouw van de Heilige Eik in een religieuze behoefte. Tijdens weekenden in mei en augustus, de Mariamaanden, konden vele jaren de smalle toegangswegen naar de H. Eik het verkeer nauwelijks aan. Al vóór 1648 was de voetprocessie van de Sint Pieterskerk via het zandpad Kapelpad een traditie. De toeloop van vrome pelgrims werd steeds groter. Vele jaren trok een grote schare Brabants volk dat te voet en op karren de afstand van de Oirschotse parochiekerk tot de genadeoord overbrugde, trok s`morgens vroeg de pastoor met de misdienaars naar de Heilige Eik. Onderweg werd door voorbidders gebeden. Vele bedevaarten werden er gehouden. Niet allen in de Mariamaanden maar gedurende het hele jaar komen er behoeftigen in deze oase van rust, ver van de alledaagse wereld, een poosje verwijlen en een kaarsje opsteken, gewoon voor de verkregen gunst, voor genezing van een ziekte of een welslagen van een examen. Georganiseerde bedevaarten zijn er nu niet meer, wel in de meimaand een drukbezochte openluchtmis en op Bevrijdingsdag een herdenkingsbijeenkomst. De toplocatie van Oirschot, plm. 250.000 per jaar, jaarlijks worden hier nu nog zo'n 90.000 kaarsen aangestoken. De Kapelpad was vele jaren de bekendste en meest gebruikte straat van Oirschot.

Meidenmert

Niet allen voor ouderen maar ook jarenlang voor de jongeren was de H. Eik een geliefd oord, namelijk als een ontmoetingsplaats voor jongens en meisjes. Vroeger vóór 1970 mochten de meisjes, zeker niet de huwbare, zomaar overal naar toe. Eigenlijk zonder geleide nergens heen. Alleen één uitzondering: naar de H. Eik in de meimaand. De jongens en meisjes zochten dan ook elkaar op bij de H. Eik. Deze ontmoetingsplaats werd dan ook "de meidenmert" genoemd waar vele jongeren van Oirschot en de omgeving gebruik van hebben gemaakt. Het Kapelpad was daarom zelfs voor de jongeren een bekend pad.

Gebied Groenewoud vóór 1800

Het gebied Groenewoud was vóór 1800 een heidegebied dat een geheel vormde met het gebied landgoed Baest. In de tweede helft van de 19^e eeuw is het landschap ingrijpend veranderd.

Ontwikkeling gebied Groenewoud

In de loop der jaren sinds plm. 1850 is het gebied langs de Kapelpad tot de Heilige Eik tot ontwikkeling gekomen en hebben zich daar boeren gevestigd. Vanaf Spoordonk, boerderijen aan de Hakkelaren en vanaf Oirschot aan de Proosbroekweg.

Landschap Groenewoud

Open akkercomplexen, kleinschalig landschap met bloemrijke graslanden, bosjes en houtwallen, grote biodiversiteit, vrij van boomteelt, belevingswaarde zeer hoog.

Proosbroekweg

weiland langs zandpad

Proosbroekweg met de Loop

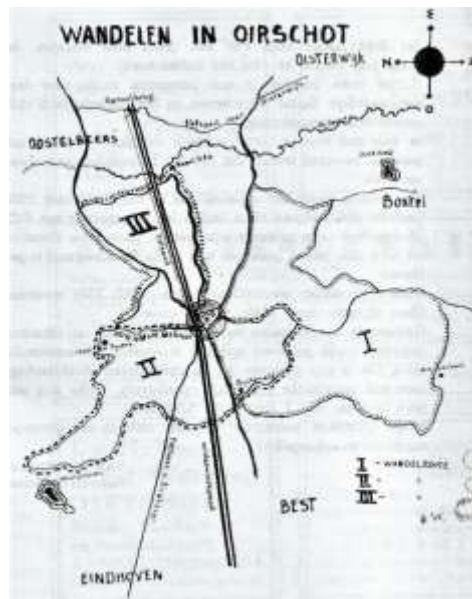
Zandpad Kapelpad, Berkendekske

Het bekendste en belangrijkste zandpad van Oirschot is vanaf de 15 eeuw het Kapelpad, nu het Berkendekske geheten. Dit onverhard zandpad heeft met zijn bermen en berkenbomen een hoge biodiversiteit en een zeer hoge cultuurhistorische, landschappelijke waarde.

veldkruis

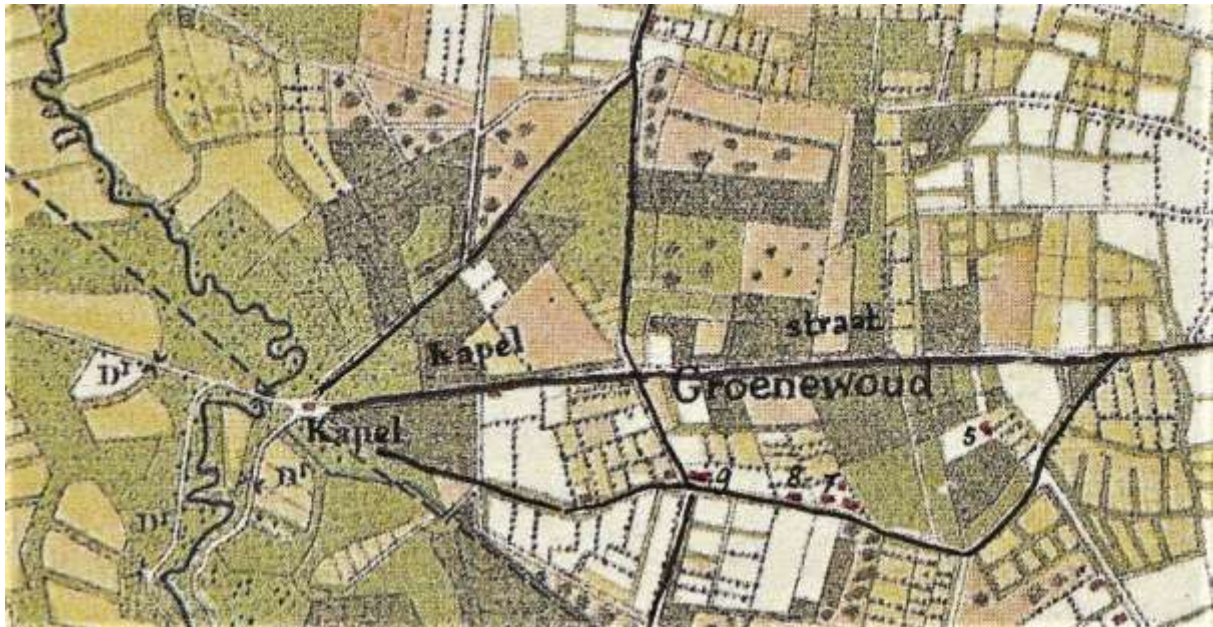

Wandelkaart Oirschot 1930
Wandelroute III, Heilige Eik via de Kapelpad.

Café de Nachtegaal Proosbroekweg 6a
Vanaf 1956 café aan de route van de Heilige Eik.

Historische bouwkunst, boerderijen

Kaart 1897 met de Kapelstraat en de boerderijen Proosbroekweg 5, 7, 8 en 9.

Kaart 1990

Proosbroekweg 5, boerderij, waarde: hoog

toegangspad 1980

Boerderij ca. 1850, Armenhoef (huis van d'n ermen), eigendom van de Kerkbestuur Sint Pieter. Naam hoeve: de Vier Driesen (weilandjes). In 1925 bewoond door fam. van Nunen. In 1983 gekocht en bewoond door de fam. Adriaansen. Verbouwd in 1984.

1980

oprijlaan met bomen naar boerderij

achterzijde huidige boerderij

Proosbroekweg 7, boerderij

Boerderij ca. 1870, verbouwd, woongedeelte bij stal/schuur betrokken.
Nieuwe woning bijgebouwd in 1974.

Zijgevel oude boerderij met de bijgebouwen op achter terrein.

Proosbroekweg 8, boerderij, waarde hoog

voorgevel boerderij uit ca. 1850

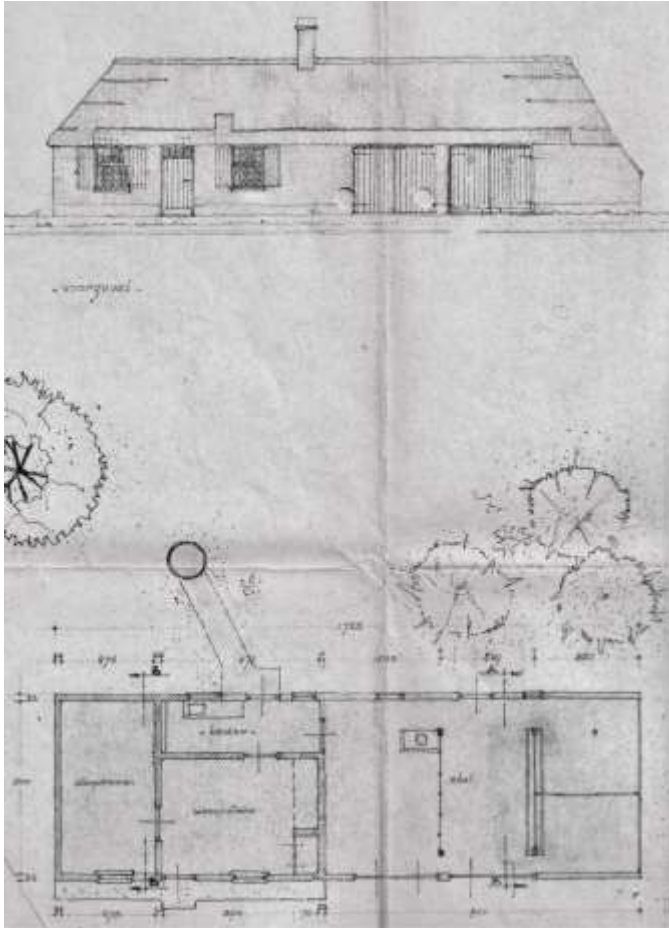

zijgevel boerderij ca. 1850

voorgevel huidige boerderij/woning 1972

Proosbroekweg 9, boerderij de Vier Hartjes, MIP, waarde zeer hoog
Boerderijtje bouwconstructie op palen, waterput aanwezig.

Boerderij ca. 1850

Huidige boerderij

Cultuurhistorische waardenkaart

Groenewoud: ensemble met Baest, gebied met zeer hoge cultuurhistorische waarde.

Archeologische beleidskaart

Groenewoud: gebied met hoge en middelhoge verwachting

Groenewoud is een uniek cultuurhistorisch gebied met landschap, natuur en een bijzonder zandpad, de Kapelpad naar de Heilige Eik.

Geraadpleegde literatuur:

Lang `s Heeren Wegen, veldkapellengids voor Noord Brabant, Peter van Meulen

Het Heerlijke Oirschot, Theo van de Loo

Canon van het Groene Woud, Jan van der Straaten

Landschapskwaliteitsplan Oirschot